

TRIGLAV

Uredništvo in upravnništvo tednika „Triglav“ Kranj. — Telefon uredništva št. 8. — Naročnina 40 Din za celo leto, 20 Din polletno in 10 Din četrtletno. Za inozemstvo 50 Din. Račun podružnice poštne hranilnice v Ljubljani, št. 16383.

Leto I.

Kranj, dne 11. novembra 1933.

Štev. 21.

O naši zunanji politiki.

Naša zunanja politika, katero sta od prevrata pa nekako do leta 1931. v glavnem vodila ministra za zunanje zadeve gg. dr. Velizar Ninčič in dr. Voja Marinković, se je osredotočila v glavnem na ohranitev dobljenih pozicij, na obrambo proti mirovnim ugovorom nam sosednjih in neprijateljskih držav ter na poglabitev in podkrepitev zvez v političnem in gospodarskem oziru med državami Male antante. Brez dvoma je bila to težavna in važna naloga naše zunanje politike. Naša javnost pa je, zlasti z ozirom na poseben položaj Jugoslavije na Balkanu in v srednji Evropi, upravičeno pričakovala mnogo več od nje, pričakovala, da prične tudi ona iniciativneje delovati.

Nekako pasivno zadržanje naše zunanje politike ni moglo zadovoljiti javnosti, ki je z velikimi simpatijami spremljala iniciativne podvige čehoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša in malo kasneje rumunskega državnika in ministra dr. Titulescu, da ne govorimo o agilnosti zunanje politike nekaterih sosednjih držav, ki so znale svoj položaj, dasi je bil manj važen kot naš, izkoristiti v svoj prid v političnem in ekonomskem oziru in to v veliko večji meri kot mi. Gotovo je, da ni bila ta, recimo — rezerviranost in konservativnost naše zunanje politike produkt mišljenja in tradicije njenih voditeljev, temveč raznih drugih okoliščin, ki so bile večinoma močnejše od naše volje, naših želja in sposobnosti. Te okoliščine so v glavnem uplivali na našo javnost, da je bila v vprašanjih zunanje politike zelo strpljiva tudi takrat, ko ni soglašala z mišljenjem in tradicijami naše diplomacije.

Zadnji dve leti je postal politični položaj po celim svetu, zlasti pa v Evropi, tak, da je zahteval temeljite preorijentacije, osobito glede ekonomskih vprašanj, ki so postala poglavitna za dobro vodstvo notranje in zunanje politike. Politične spremembe, ki so nastale s tem, da je Mussoliniju uspelo napraviti Rim za nekako središče, v katerem so se reševali najdelikatnejši politični problemi in projekti v Evropi, zlasti v srednji, dalje vsled prevzema oblasti po Hitlerju, Gombesu in Dollfusu, vsled neuspeha gospodarske konference v Londonu in one za razorožitev ter končno vsled očitne tendence internacionalnega kapitala, spravili pod svojo oblast in odvisnost vse, zlasti pa male države, so brezpogojno zahtevale novih smernic v zunanji politiki. Če uvažujemo dejstvo, da ni v Evropi, ne na svetu države, ki bi bila lahko zadovoljna s svojo notranjo politiko in njenim razvojem, potem je jasno, da je zunanja politika glavno merilo za življensko sposobnost in obstoj posameznih držav.

Ko je g. Bogoljub Jevtić, bivši minister dvora, prevzel ministerstvo zunanjih zadev, ga je naša javnost pozdravila s simpatijami in nadami, da bo on, kot mlad in agilen človek, ki uživa največje zaupanje Nj. Vel. kralja, našel pota in način za preorijentacijo naše zunanje politike. Njegovo prvo uradno izjavo, ki jo je dal kot zunanji minister na neko naročilo z one strani Jadrana, da bo Jugoslavija vodila miroljubno politiko napram vsem sosednjim državam, kar pa ne znači politike upognjenega tilnika, je vsa naša javnost sprejela z velikim navdušenjem. In od tega časa dalje datira ne samo naša večja agilnost v vprašanjih zunanje politike, ampak se opaža tudi iniciativnost, ki jo ne upoštevajo le naši zavezniki ampak tudi oni, ki so nam bolj ali manj naklonjeni. Duh časa je končno posegel tudi v konservativnost in tradicijo naše zunanje politike. Tega mora biti vesel vsak iskren Jugosloven, saj to ne bo dvignilo samo ugleda naše države v zunanjem svetu, ampak bo imelo tudi velik upliv na razvoj naših notranjih prilik, zlasti pa na naše gospodarstvo, ki rabi odprto pot v svet in čim večjih garancij za miren razvoj.

Kakor v vseh drugih pogledih, ki so bili do zdaj večjega državnega pomena, tako prednjači tudi v tem naš kralj. Bivanje Nj. Veličanstev kralja in kraljice v Sinaju za časa zborovanja državnikov Male antante, nato Njihov sestanek z bolgarskim kraljevskim parom v Euxinogradu, dalje sestanek z velikim reformator-

jem in predsednikom turške republike Ghazi Mustafa Kemal-pašo in končno Njiju obisk na Krfu, je brez dvoma velikega pomena za razvoj političnih odnosov na Balkanu. Tega ne priznavamo samo mi, ampak vsa svetovna javnost, ki vidi v tem velik podvig za ustvarjenje ideala: da pripada Balkan samo balkanskim narodom in da ti narodi — brez kateregakoli posrednika — uredijo svoje še vedno nejasne odnose in postanejo s pomočjo držav Male antante ona sila, s katero bo moral računati tudi pakt četvorice, ki

stremi za tem, da naj imajo pri razvoju dogodkov v Evropi odločilno besedo samo veliki in bogati narodi, osobito pa za tem, kako in v koliki meri naj se osamosvoje in napredujejo v ekonomskem pogledu t. zv. mali narodi.

Iniciativa, ki sta jo s svojim potovanjem pokazala Nj. Veličanstvi kralj in kraljica, odkriva široko polje dela našim, bolgarskim, turškim in grškim političnim, gospodarskim in kulturnim predstavnikom. Prepričani smo, da bo ta iniciativa padla na rodovitna tla, saj jo je že od nekdaj pričakovala in iskreno želela jugoslovenska in vsa balkanska javnost.

Razgled po svetu.

Svetovna gospodarska konferenca.

Na Dunaju se bo vršila 2. decembra svetovna gospodarska konferenca, ki jo je sklicala Panevropska unija. Želeli je, da bi rodila ta konferenca saj malo več uspeha kot ona v Londonu.

V znamenju razoroževanja.

Ujedinjene Države Amerike grade novo partijo vojnih ladij. Gradnja bo stala sto milijonov dolarjev. Za bazo bo služilo tem novim vojnim ladjam Filipinsko otočje.

Nova vojna na daljnem vzhodu?

Medtem, ko sklepa Sovjetska Rusija pakt o ne-napadanju s Kitajsko, v katerem se Rusija zavezuje, da se bo vzdržala vsake komunistične propagande na Kitajskem, koncentrira Japonska svoje čete vzdolž sibirske meje. Vsi japonski časopisi pišejo o tem, da pride lahko vsak čas do spopada s Sovjeti.

Lindberghov otrok najden.

Kakor poročajo inozemski časopisi, so v Belgiji baje našli Lindberghovega prvorojenca, ki so mu ga pred leti neznanci ugrabili in o katerem so bili prepričani, da je že zdavnaj postal žrtev ugrabiteljev. Lindbergh je radi tega odložil svoj polet iz Amsterdamu v Ameriko.

Jugoslovenski novinarji v gosteh na Bolgarskem.

Na povratku iz Ankare se je dvanajst jugoslovenskih novinarjev ustavilo v Sofiji, kjer ostanejo nekaj dni kot gostje bolgarskega novinarskega saveza.

Oproščen obtožbe radi mazaštva.

Raziskovalec raka Alojz Poljšak, naš rojak, ki je znan radi svojega posebnega načina zdravljenja raka, se je moral te dni zagovarjati pred sodiščem na Dunaju, ker je bil obtožen mazaštva. Sodišče pa ga je oprostilo, ker se je na podlagi njegovih in izpovedb zdravniških izvedencev prepričalo, da je bil njegov način zdravljenja v večih slučajih uspešen.

Jugoslovenska iniciativa na balkanski konferenci.

Na konferenci balkanskih držav, ki se vrši že dalj časa v Solunu, je jugoslovenska delegacija stavila v vseh odborih več predlogov, ki so naleteli pri državnih posameznih držav, ki so zastopane na konferenci, splošno odobravanje.

Čehoslovaški proračun za leto 1934.

ČSR je znižala proračun za leto 1934 za eno milijardo Kč. Izdatki znašajo 7.630 milijonov, dohodki pa 7.631 milijonov Kč.

Velika stavka.

V rudnikih antracita v Pensilvaniji je pričelo stavkati sedemdeset tisoč rudarjev. Pričakovati je, da napovedo stavko tudi ostali delavci.

Bolgarski novinarji v Nemčiji.

Na povabilo nemškega ministra za propagando je odpotovalo 11 glavnih urednikov najvažnejših bolgarskih časopisov v Nemčijo, da dobe vpogled v današnje njeno politično in ekonomsko stanje.

Bombni napad na mandžursko vas.

Japonski časopisi so objavili vest, da so sovjetska letala bombardirala neko vas ob reki Amur na mandžurskem ozemlju. Evropski službeni krogi pa tem vestem ne verjamejo.

Kako je znižala kriza ameriško potrošnjo.

National City Bank je objavila podatke o posledicah krize na ameriško potrošnjo. Tako je padla v letih 1929 do 1932 potrošnja krompirja za 22%, sladkorja za 23, tobačnih izdelkov za 32, surovega bombaža za 28,8, volne za 34,2, premoga za 34,7 in pnevmatike za 40,5 odstotkov. Še bolj je padla potrošnja industrijskih izdelkov. Tako se je znižal konzum cementa za 52 odstotkov, gradbenega železa in jekla za 74, tovornih avtomobilov za 70, osebnih avtomobilov za 75, elektromotorjev za 76, železnih rud za 84, odjem tračnic za 85, električnih aparatov za 87 in lokomotiv celo za 95 odstotkov. Tako velikega padca potrošnje še niso doživele Združene drž. Sev. Amerike, odkar obstoje.

Krupp pozdravlja izstop Nemčije iz društva narodov.

Orožne tovarne Krupp in drug so s prisrčnim telegramom pozdravile Hitlerja, ker je odločil, da izstopi Nemčija iz Društva narodov. Temu pozdravu se pač ni čuditi, ker bodo sedaj Kruppove tovarne dovolj založene z delom, Krupp pa z dobičkom.

Razpust italijanskega parlamenta.

Italijanski parlament bo v kratkem razpuščen in se ne sestane več. Mesto njega bo sklican stanovski parlament, v katerega bodo delegirale svoje zastopnike razne stanovske korporacije, katerih bo 40. Osnuje se tudi nov senat, ki pa bo imel le podrejen vpliv.

Tako postopanje ne bo zblížalo naše države z Bolgarijo.

Makedonstvujuči so v zadnjem času povečali svojo zločinsko aktivnost, da bi preprečili vsako zblížanje med Jugoslavijo in Bolgarsko. Tako so poslali v Beograd po pošti na izmišljen naslov dva velika zaboja, od katerih je bilo v vsakem po 23 kg eksplozivnih snovi in po en penklenski stroj. Pravčasno pa je bila pošiljka odkrita, da ni bilo nobene škode.

Tedenske novice.

Engelbert Gangl šestdesetletnik. Dne 12. t. m. bo dopolnil šestdeset let g. Engelbert Gangl, prvi namestnik starešine SKJ in neumorni narodni delavec, ki je že od svoje rane mladosti dalje posvečal vse svoje moči in zmožnosti narodu. Po dokončanih študijah na ljubljanskem učiteljskišću je šel študirati na Dunaj pedagogiko, ki jo je z uspehom dovršil in bil nato imenovan za profesorja na realki v Idriji, kjer je ostal do začetka vojne. Že v teh letih se je pričel javno udeleževati. Svoje zmožnosti je posvetil predvsem učiteljski organizaciji. Bil je urednik „Učiteljskega tovariša“, ustanovil mladinski list „Zvonček“ ter dal pobudo, da je začel izhajati list „Domače ognjišče“ s prilogo za mladino „Naša bodočnost“. Dalje je ustanovil Učiteljsko tiskarno. Radi svoje jugoslovenske usmerjenosti je moral od avstrijskih oblastev pretrpeti mnogo neprilik. V sokolskih vrstah deluje od leta 1902 in ima za širjenje sokolske misli ogromne zasluge. Napisal je celo vrsto del o Sokolstvu. Razen tega je znan tudi kot pisatelj. Naj ga Bog ohrani še mnogo let!

Obup mladega dijaka. V Kamniku se je ustrešil 17-letni Vladislav Hribar, dijak 6. razreda klasične gimnazije iz Ljubljane. Iz pisma, ki ga je zapustil, je razvidno, da je preživljal močno duševno krizo.

Aretacija ljudskega zdravnika. V Ljubljani so aretirali Ivana Jeliča, ki je zdravil ljudi, ne da bi imel za to potrebno usposobljenost. Izgovarja se, da je njegovo zdravljenje imelo pri vseh bolnikih uspeh ter ni zato ničesar računal ampak sprejemal samo prostovoljne nagrade.

Ing. Dedek bo v kratkem izpuščen na svobodo. Gradbeni ing. Franjo Dedek iz Ljubljane, ki so ga italijanske oblasti z njegovim šoferjem vred aretirale na Reki in je bil nato več kot dva meseca zaprt v Trstu bo, kakor poročajo, v kratkem izpuščen na svobodo.

Ženski svet. Izšla je 11. številka revije „Ženski svet“. Njena vsebina je naslednja: A. Vodelova: Prednovinski vidiki. I. Vaštetova: Leta 1931. P. Hočvarjeva: Edinstvo slovanskih žen. J. Šinkovčeva: Položaj naših izseljenk. Dr. A. Škerl: O ženskih tipih. Dalje ima več aktualnih člankov iz književnosti in umetnosti, v Obzorju pa par političnih razprav, ki se tičejo naših žen. Poleg tega ima priloge: Naš dom, Modna priloga, Krojna pola in Ročna dela. Ženski svet izhaja v Ljubljani ter stane letno Din 64.—. Priporočamo vsem Gorenjkam, da se naroče nanj.

NAVODILO ZA KUHANJE! Na 1 liter vode (hladne, ne vrele) 3 žlice Kathreiner Kneippove sladne kave in 1 žlico pravega „Franckovega“ kavnega dodatka.

Iz Kranja.

Iz občinske pisarne. 14. t. m. dopoldne se vrši v občinski pisarni licitacija poštne vožnje Kranj mesto—kolodvor. — V prihodnjih dneh bodo občinski stražniki pobirali vodarino za tretje četrtletje pri onih posestnikih, ki imajo števce. Pavšalna vodarina pa se bo pobirala pozneje.

Promenadni koncert. Glasbeno društvo priredi v nedeljo dopoldne od 11. do 12. ure promenadni koncert na glavnem trgu.

Mestna Hranilnica v Kranju. V sredo, dne 8. t. m. se je vršila prva seja novoizvoljenega upravnega odbora Mestne hranilnice v Kranju. Na dnevnem redu je bila volitev ravnateljstva in skontrolnega odseka. Za predsednika je bil izvoljen g. Franc Holchaker, za njegovega namestnika g. Anton Adamič, kot nadaljni člani ravnateljstva pa gg. Franc Berjak, dr. Fred Crobath, Joško Majdič st. in Fran Sirc. V skontrolni odsek pa so bili izvoljeni gg. Makso Fock, Peter Kristan, Adolf Prah in Josip Tajnik.

Člansivu v vednost. Sokolsko društvo v Kranju opozarja svoje članstvo na objavo na deski v Nar. domu o praznovanju trojnega jubileja prvega podstaroste SKJ brata E. Gangla.

Zanimivo predavanje. SPD, podružnica Kranj, priredi v ponedeljek ob pol deveti uri zvečer v Gledališki dvorani Nar. doma predavanje: „Po planinah južne Srbije“ s skioptičnimi slikami. Predava predsednik SPD dr. J. Pretnar, ki je s tem predavanjem dosegel v Ljubljani in Celju velik uspeh. Vabimo vse prijatelje planin, da se udeležijo polnoštevilo tega poučnega predavanja in spoznajo tako lepoto naših južnih krajev.

Občni zbor društva „Sloga“. Emigrantsko društvo „Sloga“ je imelo preteklo nedeljo izredni občni zbor na katerem je bil izvoljen za predsednika Zmago Krašna, v odbor pa: Martin Križnik, Martin Bratuž, Mira Novak, Ludvik Viter, Darko Švara, Matjež Vadnjal, Joža Medvešek, Masič, Avgust Nanut in Edi Čuk.

ŠOLSKE KNJIGE

za vse vrste šol in šolske potrebščine
dobite najceneje v knjigarni

„SAVA“ V KRANJU

Edina zaloga monopolnih zvezkov za
G o r e n j s k o.

Primorsko emigrantsko društvo „Sloga“ v Kranju obvešča s tem vse emigrante, člane in nečlane, da se vrši spominski sestanek 13 obletnice rapalske pogodbe v nedeljo, dne 12. nov. 1933, ob 10 h dopoldne v društvenih prostorih v hotelu „Kranjski dvor“ s sledečim sporedom: 1. Nagovor, govori član društva „Sloge“. 2. Pevske točke. Narodne pesmi. Izvaja pevski zbor društva „Sloga“. 3. Pesem minerjev, Ego Gunden. Inscenacija. Deklamira član „Sloge“. 4. Rapalska pogodba. Predavanje odposlanca Saveza emigrantskih društev iz Ljubljane. 5. Zaključek.

To obvestilo velja tudi vsem društvom v Kranju, katera naj nam oprostijo, da jim vsled prekratkega

časa nismo mogli poslati posebnega naznanila. Prosimo jih, naj obvestijo svoje člane o tem spominskem dnevu in naj jih pozovejo, da se sestanka udeležijo. — Odbor „Sloge“.

Na Martinovo nedeljo priredi kavarna Nar. domačo zabavo. Igra prvovrstna Jazz-kapela do 4 h zjutraj. Vstopnine in pobiranja za godbo ni. K obilni udeležbi vabi Muccolini.

Iz Šenčurja.

Drzen vlom. V noči na preteklo nedeljo so neznan storilec vlomili v trgovino g. V. Zupana. Zlikovci so s silo izruvali železno omrežje na stranskem oknu ter se skozi odprtino splazili v notranjost, kjer so si prisvojili različnega blaga v skupni vrednosti 6000 Din. Ukradli so tudi okrog 5 kg kovanega drobiža in se izdatno založeni vrnili po isti poti v mrzlo mesečno noč...

Tatovi so morali dobro poznati razmere v trgovini in so najbrže imeli že dalj časa namero izvršiti vlom, proti kateremu pa oškodovanec ni bil zavarovan in trpi tem obširnejšo škodo.

Iz Tržiča.

Mladci Jadranske Straže poslušajo predavanje. Zveza kulturnih društev je priredila v soboto popoldne za mladino in odrasle poučno predavanje o našem morju. Predavatelj g. senator prof. Valentin Rožič je prihitel med navdušeno mladino in ji povedal v pol drugi uri trajajočem predavanju toliko lepega in poučnega, da je odhajala mladina vsa navdušena domov s trdno željo postati mornar in vnet zagovornik našega morja. Pred predavanjem je odličnega gosta pozdravil v imenu Sokola, Bralnega društva in UVI sokolski prosvetar br. Krištof Drago, v imenu Podmladka JS pa dijak mešč. šole Tavčar. Potem je povzel besedo gospod predavatelj sam, ki se je najpreje opravičil, da radi tehničnih zaprek ni mogel vzeti s seboj skioptičnih slik, potem pa je opisal naš Jadran z vidikov lepote, bogastva in zdravja tako živo, da je mladina vsa navdušena prisluhnila valovanju morskih voda in si kovala načrte za oblikovanje svoje bodočnosti. Reči moramo, da je predavanje v vsakem pogledu doseglo svoj namen in pridobilo namenom JS polno mladih in navdušenih src, ki bodo posvetila slednjo kapljo svoje kipeče krvi Jadranski Straži, pa tudi „Severni Straži“, kadar bo poklicana v življenje. Mladina, ki je do zadnjega kotička napolnila obširno Sokolnico, je priredila gospodu predavatelju spontane ovacije, prosvetar g. Krištof pa se mu je še enkrat iskreno zahvalil. Želimo vsi, da nas gospod predavatelj senator prof. Rožič kmalu zopet obišče in da nam prihodnjič pokaže tudi skioptične slike, da bo predavanje še bolj zanimivo in privlačno. Morda bi bilo prav in priporočljivo, da priredi krajevni odbor Jadranske Straže to predavanje tudi za one delavke tržiške predilnice, ki stanujejo v dekliskem domu, kjer je na razpolago velika obednica in pa potrebna električna napeljava za skioptikon.

M. Dobropoljski:

Žrtev ljubezni.

I.

Nad Krvavcem je žarela krvavordeča zvezda. Ob vrtni ograji razkošne vile je slonela Malvina in zrla v njo.

Bili sta stari znanci. Vsak večer, predno je odšla v svojo sobico, je pohitela na vrt, da poišče svojo prijateljico-zvedico in zasanja ob pogledu na njo o daljni, nepoznani sreči.

Tako tudi nocoj. Komaj pa so se njene oči zazrle v svetel sijaj zvezde in so se misli sprostile vsakdanjosti, se je izza venca Karavank pripodil temen oblak. Zvezdi nad Krvavcem se je bližal, ki je še enkrat pomežiknila Malvini in utonila za njim.

Nebo se je vedno bolj preprezalo z oblaki. Zvezde so izginjale druga za drugo. Od severa je zapihal mrzel oktoberski veter. Malvina se je tesneje zavila v plašč in odšla proti vili.

Ovenelo listje je šumelo pod njenimi nogami, ko je stopala po stopnicah do vežnih vrat. Veter ga je nanesel za preprogo na debelo. Odklenila je vrata in stopila na prostoren hodnik. Izpod stropa se je izza senčnika razlivala medla svetloba po bogato okrašenih stenah in debeli preprogi na tleh. Malvina je lahkini korakov stopala proti koncu hodnika. Ko pa je stopila na stopnice, ki vodijo v prvo nadstropje, je na vežnih vratih zapel električni zvonec. Rezko je odjeknil njegov glas po hodniku.

Na prvi stopnici je Malvina obstala in prisluhnila. Vse je bilo mirno. Tišina je vladala, kot malo poprej. Nikogar ni bilo, ki bi odprl vrata čakajočemu.

Drugič je pozvonilo. Ne več kratko in rezko. Dolgo zvenenje je pričalo o nestrpnosti onega, ki je zvonil. Malvina se je vrnila in odklenila vrata.

Na verandi podobnem stopnjišču pred vrati je zagledala velikega tujca. V obraz ga skoro ni videla. Širokokrajzen klobuk je imel potisnjen globoko v čelo, zavijani ovratnik suknje pa mu je segal do nosu.

Trenutek sta se zrla molče. Nato pa je tujec nalahko privzdignil klobuk in se poklonil.

„Pavel Pleterski“, je moje ime. „Bi lahko še nocoj govoril z gospodom Humskim?“

Z vidnim interesom ga je motrila Malvina, ko je zaslišala njegovo ime. Stopila je korak nazaj, da bi lahko vstopil.

„Seveda. Že popoldne vas je oče pričakoval.“

„Ah, vi ste hčerka gospoda Humskega?“, jo je prekinil Pavel, medtem ko je vstopil in je Malvina zaklenila vrata za njim. „Oprostite, ker vas nadlegujem tako pozno.“

„Nikakor, gospod Pleterski. Izvolite z menoj. Takoj vas peljem k očetu.“

Ob njeni levici je stopal po stopnicah v prvo nadstropje.

„Vaš oče je govoril o meni?“ je vprašal in ji z zanimanjem pogledal v obraz.

„Večkrat. Tudi danes popoldne. Naš star znanec ste že, čeprav vas še nismo videli.“

„In vendar me boste dolgo, če ne zmeraj smatrali kot tujca ali še bolje — kot izgubljenca.“ Trpko se je nasmejal. „Toda služba v tovarni Humskega bo ugodno vplivala name. Kot poboljševalnica na izprijenca. In izprijenec, ki mu dobro mesto v renomiranem očetovem podjetju ni moglo pregnati hrepeneja po izpopolnitvi v umetnosti, sem jaz, gospodična. Zato so me poslali v tovarno Humskega, ki naj napravi iz mene to, kar domače podjetje ni moglo: stroj. Imenitna je ta ideja s praktikantom“. Ironičen nasmeh mu je zaigral okrog ust. „Neolikano pa je“, je dodal v spreminjenem tonu, „da se me tako pri-“

znjeno sprejme, in da je tudi vam, eni izmed predstavnice nežnega spola vseeno, kaj počno z menoj.“

Malvina ni odgovorila. Žaljiva opazka in ton v katerem je bila izrečena, sta jo v živo zadeli. Odprla je druga vrata na desni.

Močna svetloba se je razlila iz sobe po hodniku in obsvetila Pavla. Malvina pa je stala ob strani v poltmi.

V kratkem času, predno je stopil Pavel v sobo, je še enkrat premotrila njegov obraz. Morda baš radi zadnje njegove opazke s tem večjim zanimanjem.

Na povsem povprečnem obrazu je kljub trenutku ugotovila, da takih oči še ni videla v svojem življenju. Ogenj, skrit ogenj zagrizenega umetnika je bil v teh očeh. Nemirni in vprašujoči plamenčki so švigali iz njih ter jasno pričali o nerazumevanju in zatiranju onega, kar je bilo skritega in drugim nevidnega v teh lepih očeh.

Tudi ustnice so bile lepe. Njih lepoto pa je zastiralo zaničevanje, ki se je jasno odražalo iz njih in so ga vidno podčrtavale poteze v kotih.

To dvojje je Malvina na prvi pogled razbrala iz njegovega sicer povprečnega obraza.

Tudi Pavel se je ozrl v njo. Močna svetloba pa ga je slepila. Še manj je razločil njen obraz kot v somraku ob vežnih vratih in na stopnicah. Iz njenega prijetnega, kot potoček žuborečega glasu pa je sklepal, da mora biti lepa.

„Oče, gospod Pleterski bi rad govoril s teboj.“

„Izvolite, prosim“, se je obrnila k Pavlu in odšla, ko je zaprla vrata za njim, v drugo nadstropje.

Pavel je obstal v sobi pri vratih. Anton Humski se je komaj ozrl nanj. Mrmraje ga je pozdravil ter dostavil, naj počaka trenutek. Obsedel je za pisalno mizo in mirno pisal dalje.

Osebnosti. S 1. novembrom so nastopili na drž. meščanski šoli svoja mesta novoimenovani učitelji gg. Mercina Danica, absolventka višje pedagoške šole v Beogradu, dosedaj učiteljica v Štichu, srez Litija, Vanič Ladislav, doslej učitelj na drž. mešč. šoli v Ribnici in Osterc Anton, doslej učitelj na drž. deški meščanski šoli v Mariboru. Učiteljica Kokot-Kecelj Minka pa je prosila za podaljšanje njenega bolezenskega dopusta. Z nastopom imenovanih učiteljev bo končno urejen pouk na tukajšnji meščanski šoli dva meseca po začetku šolskega leta. Posledice nerednega pouka pa se gotovo ne bodo dale brez preobremenitve dijakov v sedmih mesecih odstraniti, zato bi nujno želeli, da se vsa osebna vprašanja, premestitve in namestitve učiteljev uredi za časa velikih počitnic tako pravočasno, da je prvi šolski dan tudi učiteljski zbor kompleten. V petnajstih letih obstoja meščanske šole se je to zgodilo samo enkrat. Z malo dobre volje pa bi to lahko postalo pravilo, ki bi ga ravno meščanske šole pozdravile z največjim veseljem.

Proslava češkega narodnega praznika je bila v Trzinu letos izredno prisrčna. Najprvo je proslavila ta pomemben dan naša mladina, ki je priredila v telovadnici meščanske šole lepo uspelo akademijo. Žalibog je bilo neurje krivo, da ni gorela elektrika in da je tako pri vseh efektnih točkah izostala razsvetljava. Mladina je posetila to akademijo polnoštevilno, odraslega občinstva pa ni bilo ravno mnogo, kar je vse graje vredno. Zvečer je proslavil praznik naših severnih bratov Sokol s predstavo „Revolucijska svatba“ in pa s slavnostnim govorom. Gospod direktor F. S. Zaba je na obeh proslavah izredno toplo govoril o naših odnošajih do Čehov in obratno, ki se morajo oblikovati skoro in čimprej tako, da bomo sami sebi zadoščali brez tuje pomoči Nemcev ali Italijanov na vseh popriščih narodnega življenja. Njegov govor, je na kratko slovensko ponovil ravnatelj Lajovic Albin, na kar je mladina obakrat zapela češko in jugoslovensko narodno himno in občinstvo je navdušeno sprejelo govore in petje. Pri večerni proslavi je ex offo recitiral pesem „Kde domov muj“ tov. ravnatelj g. Hnyk Josip tako izredno lepo, da ga je občinstvo ponovno poklicalo pred zastor. Ta navdušen stari borec za slovanske pravice naj bo vsem našim ljudem vzor za načelo, da nas starost ne oprošča javnega delovanja in nastopanja pri prireditvah, pač pa je narobe res, da nam ravno starost nalaga dolžnost, da vedno in aktivno sodelujemo, če hočemo, da bo šla mladina po naših stopinjah. Posnemajmo našega dičnega g. Hnyka in kmalu bo bolje.

Krajevna organizacija JNS opozarja vse svoje člane in volilce, da ima svojo društveno sobo na Glavnem trgu v občinski hiši soba št. 4. Redne uradne ure so vsako nedeljo od 9. do 11. in vsak ponedeljek od 6.—8. Ob tem času je strankino tajništvo svakomur za vsa pojasnila na razpolago. Kdor se povsetuje, napreduje.

Čudno postopanje. V neki tržiški tovarni čevljev je tehnični vodja tuj državljan-Nemec, ki skuša slovenske delavce oškodovati s tem, da jih stalno kaznuje in navsezadnje odpušča iz službe. Zgodil se je slučaj, da je dal knjižico delavki, ki je šest let

Pavlu pa se je zdel ta „trenutek“ večnost. Nemoteno je prisluškoval korakom, ki so odmevali po hodniku, dokler niso utihnili. Ogledal si je posamezne predmete v razkošno opremljeni sobi. Preštudiral je majhno in zavaljeno postavbo Humskega. Plešasta glava je bila na redko obrobjena z belimi lasmi in nasajena na kratek, biku podoben vrat. Čez pleča pa je bil prekomerno širok. Majhna glava na takem podstavku je napravila nanj čuden vtis. Nehote je pri tem pomislil, da bo v tovarni tega gospoda moral služiti kot praktikant.

Vgriznil se je v ustnice od nestrpnosti. Njegov bodoči šef je mirno pisal dalje in se ni zmenil zanj. Ozrl se je še enkrat po sobi. Pohištvo v njej in slike po stenah so bile razvrščene brez najmanjšega okusa. Izmed vse navlake pa je stopal v ospredje velik, na stežaj odprt tresor.

Ob pogledu nanj se je Pavel ironično nasmejal. Tudi v delovni sobi njegovega očeta zavzema vidno mesto temu podobno žrelo, ki golta dan na dan velike vsote. Če pa je skušal dobiti iz njega samo toliko, da bi mogel slediti svojemu notranjemu klicu in se posvetiti umetnosti, niso zalegle ne prošnje, ne —

Čemu bi mislil na to, se je prekinil. Prepozno je. Zdaj je „prak — ti — kant!“

V mislih je zlogoval to besedo kot učitelj, ki jo skuša vbiti v glavo svojim nadebudnim šolarčkom. Dolgo in na različne načine jo je zlogoval, dokler mu „— ti —“ ni glasno ušel.

Gospod Humski se je napol okrenil proti njemu. „Gospod praktikant, izvolite sesti. Oprostite, ker morate tako dolgo čakati. Ampak — delo je pri meni prvo. In vi ste me zalotili baš pri reviziji mesečne bilance.“

(Dalje prihodnjič.)

delala v polno zadovoljnost, sedaj pa je prejela plačilo v obliki odpusta. V interesu javnosti naj se ukrenejo potrebni koraki, da se zajezi samovolja tujih državljanov, tovarna pa naj poskrbi za slovenski naraščaj.

Z Jesenic.

Ali je kaj novega? Nič! Staro popravljamo, to je vse, — ne, nekaj novic pa le je. V Aljaževem ali preje v Krekovem domu so se že naveličali igrati moderno, novo, na Jesenicah rojeno opereto, da — opereto „Miklova zala“. Škoda sicer, vendar je pa prav lahko mogoče, da jo bodo še ponavljali, če vodstvu teatra ne pade v glavo kaka boljša misel. Je pa prav za prav ponavljanje komada, ki „vleče“, težko opustiti. Morda bo pa komad, ki tako podčrtava genialnost avtorjev te opere in obenem tako silno dviga našo podeželsko teatersko umetnost ostal na repertoarju kar do konca sezone. Morda?

Prošnja. Vodstvo Kina „Radio“ prosijo številni stalni obiskovalci, da v slučajih navala pri blagajni napravi red. Publika (namreč naša „domača“ publika) pravi, da je tisti prvi, ki zadnji pride, in da je tisti prvi, ki ima rezervirane vstopnice in da je tisti prvi ki stanuje najbližje kina „Radio“. In če to ne bi bilo res, da bi vsaj mestni policaj, ki tam blizu stoji, drugače odredil. Ker pa mestni policaj drugače ne odredi, je tako najboljši prav, ker je red pri oblegani blagajni stvar odveč. Tako pravi naša prav „domača“ publika, ki ne plača nič več kot tisti, ki želi brez smukov od spredaj, od zadaj ali od strani za isti denar v redu in po človeško priti v posest vstopnice.

Joža Čop, naš največji gorenjski alpinist — plezalec je star 40 let. Ni res! Star je komaj 20 let, samo dvakrat toliko let je na svetu. Kar pogledajte ga, pa boste uganili, da ni starejši. Je samec, čuvar večnega devištva in pravi, da je tudi brez otrok in da je za ženištev sploh premlad. — Take in slične otepa Joža, kadar je slabe ali dobre volje. Sicer pa, kaj bi pravil, saj ga vsi dobro poznate. Je član turist. kluba „Skale“ od ustanovitve dalje t. j. od leta 1923. „Skala“ je nanj pač lahko ponosna, saj osobito na polju plezarije tako aktivnih članov sploh nima. Njegovi tovariši „Skalaši“ bodo danes priredili „večer Jože Čopa“, ter tako proslavili njegov 40. rojstni dan in 10 letnico društvenega udejstvovanja v klubu „Skala“.

Dovje — Mojstrana.

Vsakega je presenetila žalostna vest, da je v ponedeljek v ljubljanskem Leonišču nenadoma premnila gospa Marija Rabičeva, tukajšnja hotelirka in soproga kr. dvornega nadlovca. Zdi se nam še vedno neverjetno, da naše dobre, simpatične, nad vse priljubljene in spoštovane gospe Mine ni več med nami. Vsak, kdor jo je poznal, jo bo ohranil v trajnem spominu. Bodi ji lahka naša triglavska zemlja, kamor so jo pripeljali iz Ljubljane, preostalim pa naše najiskrenejše sožalje! V nedeljo so naši vrli Sokoli gostovali na Hrušici z veseloigro „Drzni plavač“. Žal je bila sestra Minca Rabičeva zadržana vsled bolezni svoje mame, ter ni mogla nastopiti v vlogi Anice, katero je zadnji moment prevzela sestra Jerica Rabičeva, ter je vsled tega igra vseeno lepo uspela. Sestri Minci, katera je medtem izgubila svojo drago mamico, naše sožalje, sestri Jerici pa naše največje priznanje!

Kakor čujemo nam bodo isti igralci v kratkem zopet pokazali na našem odru kaj oni znajo, ker je javna tajnost, da bo kmalu zagledala beli dan veseloigra „Cigani“. Našim požrtvovalnim Sokolom pa se bomo za njih nesebično delo oddolžili s tem, da bomo vedno z veseljem posečali njih prireditve! Žal se vse sedanje sokolsko delo vrši v najeti dvorani, ker je, kakor je znano, pred leti vođa odnesla naš sokolski dom. Priznati moramo, da je v sedanji krizi postaviti nov sokolski dom skoraj nemogoče, vendar svetujemo vseeno društveni upravi, da skuša najti pota in sredstev za ustvaritev te največje želje tukajšnjih sokolov. Mogoče bi to šlo s kakimi večjimi prireditvami v širšem smislu.

Ker je naš „Triglav“ naš najboljši prijatelj, upamo, da se bo vsak, kdor se še ni, nanj takoj naročil. Propagirajte ga med svojimi znanci ter prijatelji in mu pridobivajte novih naročnikov!

Še o igri „Drzni plavač“. Na članek, ki je bil priobčen 4. t. m. dostavljamo sledeče: Priznanje za uspeh igre „Drzni plavač“ gre vsem vrlim igralcem brez razlike! Posebno priznanje zaslužijo vsi igralci že iz tega razloga, ker sodelujejo pri vseh igrah tako požrtvovalno ter sprejmejo radi volje vsako vlogo.

Za neumorno in požrtvovalno delo gre čast našemu vrlému prosvetarju, bratu Serajniku, ki je vodil

režijo. Društvo ima na sporedu več iger, tako, da bodo vaščani imeli priliko videti na našem sokolskem odru 19. t. m. igro „Cigani“ pod vodstvom brata Mazija! Vsi odseki društva delujejo povoljno, kar je vse hvale vredno.

Iz Škofje Loke.

Občni zbor. Naši gasilci so zborovali v nedeljo popoldne v Gasilskem domu. Kakor je bilo pričakovati, je prišlo med navzočimi do precej hudih nasprotij, to pa predvsem zaradi tega, ker je gasilski odbor svoječasno odklonil sprejem 43 novih članov iz vrst škofjeloške napredne javnosti, posebno nejevoljo proti odboru pa je še posebej vzbudilo dejstvo, da gasilci niso podpisali udanostne izjave.

Poročila funkcionarjev so šla še nekako gladko „skozi“, pač pa se je začel direndaj pri razrešnici, ker je nacionalna skupina gasilcev želela, naj se najprej poišče, kdo je kriv, da loški gasilci niso podpisali udanostne izjave. Glede razrešnice se je slednjič odbor le prikopal do večine borih dveh glasov, ostal pa je v manjšini pri podpornem članstvu, ki ga je pri gasilcih 97, in se je izreklo 52 članov proti razrešnici. Starega vodstva vse to ni seveda prav nič motilo, ampak je šel mirno na volitve novega odbora, za katerega sta bili sestavljeni dve listi. Ker glasujejo le izvršujoči člani, so prodrli stari voditelji z večino 9 glasov, nakar sta oba občinska zastopnika gg. Thaler Rado in Savnik Anton zborovalno dvorano zapustila. Enako je storilo nacionalno orientirano ostalo članstvo s prijatelji gasilskega gibanja, ki so se tudi v lepem številu udeležili tega občnega zbora. Gasilskemu zborovanju je prisostvoval tudi sreski načelnik g. Ivan Legat, ki je imel na prisotne učinkovit in stvaren nagovor. Poydaril je pomen gasilske organizacije, ki naj naslanja svoje delo v prijateljski skupnosti s Sokolom in Rdečim križem. Stari odbor, ki pa ne uživa zaupanja večine članstva, je nato zaprisegel, malo verjetno pa je, da bo ostal dolgo na krmilu. Gasilska organizacija mora služiti interesom vseh meščanov in zato mora imeti po svoji številčni včlanjenosti pri vodstvu društva svojo besedo tudi ono članstvo, ki bi ga rada manjšina sedaj kar enoslovno potisnila v kot.

Jadranska straža v Škofji Loki se prav lepo razvija. Društvo šteje sedaj 4 podporne člane in 161 rednih. Svoj vslop v JS je prijavilo vse uradništvo škofjeloške davčne uprave, tovarne Šešir, žandarmerijske stanice iz Škofje Loke, Poljan, Fužin, Bohinjske Bistrice, Železnikov, banovinske mlekarske šole v Škofji Loki in oddelka finančne kontrole v Škofji Loki. JS bo pričela v kratkem s prodajo kolkov, žepnih koledarjev, organizirala bo predavanja in pričela z akcijo za ustanovitev omladinskega fonda, ki naj pripomore našim najmlajšim do morja.

Volilni pokret je za nami, toda s tem še ni rečeno, da je tudi delo za nami. Nasprotno mora sedanji čas utrditi povsod v narodu vero, da se na obstoječem položaju ne bo prav nič izpremenilo in da so prazne blodnje, kdor misli drugače. Pri občinskih volitvah je pokazal škofjeloški okraj, da zametava punktaško politiko, na nacionalnih ljudeh pa je, da bezkompromisno na tej poti tudi vzdrže. Kajti se morajo uspehi volitev utrditi, ta linija mora dobiti podlago, ki ji bo zagotavljala že v naprej trajno zmago. Nas nacionaliste nič ne more moliti okolnost, da punktaši kar ne morejo do sape. Oni naj le posegajo po vseh mogočih ugovorih in ukrepih, samo predaleč naj ne gredo, ker se jim bo sicer vrnilo milo za drago.

Pa tudi za tako naivne naj nas ne imajo, da bi ne vedeli, kako se zbirajo razni podpisi. Sploh je ta reč s podpisi zelo imenitna. Ljudje kar naprej nekaj „podpisujejo“. Raznih pol je toliko, da bi se nemara še izplačalo razpisati službo za zbiralca podpisov... Ali se ne sliši lepo, da so med podpisniki tudi ljudje, ki volilne pravice sploh niso imeli in da „prisegajo“ volilci, ki se volitev niti udeležili niso? Verjamemo, da je hudo pastil s stolčka, pa vendar je tako: jugoslovenska državna politika je na svojem zmagovitem pohodu in ni je sile, ki bi jo zaustavila. Protivniki bi storili sebi in svojim ljudem boljše, da se poprimejo aktivnega sodelovanja pri izgradnji naše ljube domovine Jugoslavije, kakor pa da brezuspešno rovarijo, ter prorokujejo datume...

Čevljarski ceh, ta prastara obrtniška stanovska korporacija je imela prejšnjo nedeljo svoj zbor pri Ktronbirtu. Kot vsako leto, so tudi to pot odprli znamenito cehovsko skrinjico z raznimi listinami in pečatnikom cesarice Marije Terezije. Lep nagovor je imel predsednik g. Primožič Franc, potem pa so posedeli čevljarji in njihovi prijatelji v družabnem razgovoru dotlej, da je poklicala dolžnost ključarja, ki sta skrinjico zopet za leto dni zaklenila.

Iz Poljanske doline.

Novi občinski odbori. Pred nedavnim so prevzeli novoizvoljeni odbori uprave posameznih občin. Upamo, da se nesoglasaja v občinskih upravah umirajo in pride občinsko gospodarstvo v močne roke tako, da bo vsaka občina trden kamen v temelju države. Med odborniki pa naj zavladajo duh narodnega in državnega edinstva.

Se nekaj o beračih. Pred kratkim se je oglašil v neki revni hiši berač in poprosil za kos kruha ter skodelico mleka. Medtem, ko je šla gospodinja po mleko, se je berač zagledal v žepno uro, ki je visela na zidu. Ko se je gospodinja vrnila, je zahteval od nje uro, češ, da je to tista ura, ki jo je on pred kratkim izgubil na cesti. Kljub ugovarjanju gospodinja je berač trdil svoje ter dejal, da bo njegova čarovniška palica dokazala resničnost njegove trditve. Začel je skakati po sobi in se s palico tolči po podplatih. Gospodinja je preplašena zbežala v sosedno sobo in od tam opazovala beračevo početje. Ko pa je ta „lačni“ berač pričel z žlico razmetavati v mleko namočen kruh po sobi, je gospodinja planila k njemu, mu iztrgala skledo iz rok in mu ukazala, naj se pobere iz hiše. Ker pa je vedel, da je sama, se ji je pričel smežati in ji žugati, da ji bo s čarovnijo pokazal, kdo da je. Gospodinja je pričela klicati na pomoč. Predno pa je pritekel tesar, ki je delal na bližnji stavbi, jo je berač odkuril.

Nekaj za naše lovce. Ljudje pripovedujejo, da se po gozdovih v okolici Hotavelj klati velik divji merjasec. Bi ne bilo napak, če bi se naši lovci osebno prepričali, koliko je resnice na teh govoricah.

Iz Kamnika.

Gibanje tujkega prometa v pretekli seziji. Tukajšnje agilno tujsko prometno društvo je izdalo naslednjo statistiko o gibanju tujkega prometa v Kamniku: Prenočnine: 15478 napram lanskim 10.842. Tujcev je obiskalo naše mesto v letošnji seziji 608 (lani 653) med njimi 57 Avstrijcev (lani 28), 39 Čehoslovakov (lani 30), 31 Italijanov (lani 29), 4 Madžari (lani 9), ostalih inozemcev 31 (lani 31). Od 446 Jugoslovenov jih je bilo 175 iz Dravske banovine. Kljub občutni gospodarski krizi se vseeno vidi napredek zlasti v prenočinah, kar je nemala zasluga agilnega odbora našega tujkega prometnega društva.

Sokolsko društvo v Kamniku je na sestanku dne 6. t. m. ustanovilo svojo smuško sekcijo. V odbor so bili izvoljeni gđc. mg. ph. Senekovičeva in gg. Bišlec, Rus in Ulčar. Namen sekcije je v prvi vrsti izvežbati sokolsko mladino v smučanju.

Iz Tuhinjske doline.

Češnjice. Kakor smo izvedeli na merodajnih mestih, ne bo naša bivša občina spadala pod Blagovico, kakor je bilo določeno, ampak se bo občina Blagovica razbila. Bivša naša občina bo priključena Tuhinjski, od katere bo odtrgana občina Podhruška. Katastralna občina Blagovica se bo pridružila Lukovici kat. obč. št. Ozbalt pa Trojanam. Tako, da bodo nasprotniki, ki so pri volitvah velike občine Blagovica, zmagali, le malo časa slavili svojo zmago.

Mi iskreno pozdravljamo to novo preureditev, naj vidijo punktaši, da noče z njimi sodelovati noben zaveden državljani. Občina Češnjice je tudi pri volitvah pokazala, da je prebivalstvo v precejšnji večini nacionalno, kajti v naši občini je bila večina volilcev za JNS, v bodoče pa upamo, da jih bo še več.

V nedeljo 5. t. m. se je tukaj vršila izredna skupščina prostov. gas. društva, ki se bo sedaj imenovala prostovoljna gasilska četa. Za predsednika čete je bil izvoljen dosedajni načelnik društva g. Anton Žibert, pos. na Mal. Rakitovcu, ki je pri članstvu splošno priljubljen in ima največ zaslug za našo gas. četo. Imenovani je član JNS, za katero se zelo vnema. Tudi ostali odbor je ves v nacionalnih rokah, le par članov je iz opozicije. Skupščino in prisego je vodil Franc Semprimožnik, ki je v svojem govoru povdarjal važnost državne zaščite, ki jo daje četam novi zakon. Dalje je predlagal vdanostne in pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, ministru za telesno vzgojo dr. Hanžeku in narod. poslancu, načelniku župe kamniške g. Cererju. Ta predlog je cela skupščina sprejela z grogovitimi vzkliki: Živio naš kralj, živio naš minister, živio naš poslanec in načelnik g. Anton Cerer.

Potem se je vršila svečana prisega, katero so navzoči vsi podpisali nakar se je skupščina razšla.

Program Radia Ljubljane od 12. — 19. novembra 1933.

Nedelja, 12. novembra.

8:15: Poročila, 8:30: Gimnastika (Vrhovec Lojze), 9: Versko predavanje (ravnatelj Jagodic), 9:30: Prenos cerkvene glasbe

iz franč. cerkve, 10:00: Predavanje za delavce: Kdo mora biti zavarovan, 10:30: Pevski koncert Julija Beletta s spremljevanjem Radio orkestra 11:15: Slovenska glasba, izvaja Radioorkester, 12:00: Čas, plošče, 16:00: Kmetijska ura: Iz sadjarstva in vina arstva II. (Ing. Lukman), 16:30: Pevski zbor „Zora“ iz Šiške, 17:15: Plošče, 20:00: Prenos operete iz Ljubljane. Vmes čas in poročila.

Ponedeljek, 13. novembra.

12:15: Plošče, 12:45: Poročila, 13:00: Čas, plošče, 18:00: Gospodinja ura: Naši posli (ga Covekarjeva), 18:30: Sedanji položaj pomožnih blagajn 19:00: Plošče, 19:30: Slavonija v šegah in navedah III. (Hubert Merjanovič), 20:00: Martinov večer: Sramel-kvartet Humer. Slovenske narodne v duetu (gg. Gostič & Rus). Radio orkester in Radiojazz. Vmes čas in poročila.

Torek, 14. novembra.

11:00: Šolska ura: Kako se pripravljamo narava za zimsko spanje (V. Petrovšek), 12:15: Plošče, 12:45: Poročila, 13:00: Čas, plošče, 18:00: Otroški kotiček (Manca Komanova), 18:30: Plošče, 19:00: Francoščina (prof. Prezelj), 19:30: Moja pot po Norveški (Škerl), 20:00: Glasbeno oblikoslovje (dr. Dolinar) ilustrirano z Radio orkestrom, 20:30: Kuplete poje g. Bajde, 21:00: Vokalni dueti (gđc. Kristanova in Rudolfova), 21:30: Čas, poročila, 21:50: Radio orkester, 22:30: Angleške plošče.

Sreda, 15. novembra.

12:15: Plošče, 12:45: Poročila, 13:00: Čas, plošče, 18:00: Komorna glasba, Radio kvintet, 18:30: Radio orkester, 19:00: Tujski promet in naše občine (dr. Brillej), 19:30: Literarna ura: Engelbert Gangl v naših mladinski književnosti (Josip Vandot), 20:00: Pevski koncerti „Grafike“, 20:45: Ga Pavla Lovčelova poje operno arijo s spremljevanjem Radio orkestra, 21:30: Radio orkester, 22:00: Čas, plošče, poročila.

Četrtek, 15. novembra.

12:15: Plošče, 12:45: Poročila, 13:00: Čas, plošče, 18:00: Otroci in življenje (Marija Kmetova), 18:30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj), 19:00: Srbohrvaščina (dr. Rupel), 19:30: Plošče po željah poslušalcev, 20:00: Prenos iz Beograda, 22:00: Čas poročila, Radiojazz.

Petek, 17. novembra.

11:00: Šolska ura: Vzgojno predavanje (Pero Horn) 12:15: Plošče, 12:45: Poročila, 13:00: Čas, plošče, 18:00: Smučarska gimnastika (Drago Ulega), 18:30: Predavanje Nar. odbrane, 19:00: Sokolstvo (g. Poharc), 19:30: Izleti za nedeljo (dr. Andrejka), 20:00: Prenos iz Zagreba, 22:00: Čas, poročila, plošče.

Sobota, 18. novembra.

12:15: Plošče, 12:45: Poročila, 13:00: Čas, plošče, 18:00: Plošče, stanje cest, 18:30: Zabavno predavanje (St. Biležnik), 19:00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber), 19:30: Zunanji politični pregled (dr. Jug), 20:00: Šramelkvartet Dolinšek 20:30: Fantije na vasi, 21:00: Valčkova ura (Radio orkester in plošče), 22:00: Čas, poročila, Radiojazz.

— Lo — ko —

Strelske družine.

Zgodovina orožja in obrambnih sredstev).

V vseh časih, od postanka sveta pa vse do danes, je bilo vprašanje oboroževanja, izdelovanja čim popolnejšega orožja in obrambnih sredstev izredno velike, celo usodepolne važnosti. Brez obrambnih sredstev ustvarjeni človek je bil primoran iznajti orožje, s katerim je mogel uspešno odbiti vse napade sovražnih soprobehvalcev zemeljske oble. Prvotnim zemljanom je bila kot nadomestilo za manjkajoči razum dana izredna telesna moč, a za naravno obrambo ali napade jim je narava podarila poleg moči še močne parklje, zobe, dolge čeljusti, gibčne roke, urne noge, s katerimi je lovil divjačino, uničeval sovražnike ter skrbel za svoj življenjski obstanek. Pozneje so mu služili ti, za življenje in uničevanje služeči telesni udi le še za napravo in uporabo smrtonosnega orožja, je končno inteligenci ustvarilo svobodno pravico močnejšega. Človeška modrost je iznašla precizna in sigurna napadalna in obrambna sredstva ter oddala neokretno orožje preteklosti v muzeje, kjer mu služi le še kot zanimivost, za zgodovino in v posmeh.

Povedal sem vam, dragi bratje strelci, da so se vsi narodi zemeljske oble večno bojevali ali iz sovravnosti, zavisti ali pohlepnosti po tujih zemljah. Prestali so pretekli in sedanji narodi težave minulih vojn, združenih z velikimi grozotami, vendar se o kakem prenehanju izpopolnjevanja morilnega orožja nikjer ne sliši ampak se ves svet še nadalje oborožuje in izpopolnjuje v vseh tehničnih panogah.

Da si ustvarimo vsaj približno sliko o splošnem napredovanju v izoblikovanju in izpopolnjevanju orožja pri raznih narodih, moramo predvsem ločiti: orožje iz prazgodovinske dobe, razdobje surovega (neobdelanega), v prelomu nasekanega in izglajenega kamenja, orožje iz takozvane bronaste dobe in orožje iz železne dobe, t. j. ob koncu starega in ob pričetku srednjega veka (17. in 18. stoletje).

Če označujemo zgodovino gotovo dobo z bronasto, ni s tem rečeno, da je bila uporaba železa v tem času neznana, temveč samo, da se je pri izdelovanju

*) Podatki zgodovinskega orožja in obrambnih sredstev so posnelli iz knjige „Die Kriegswaffen“, ki mi jo je iz prijaznosti dal g. prof. dr. Žontar na razpolago, zakar mu izrekam na tem mestu mojo prisrčno zahvalo.

orožja in orodja (tudi rezilnega) bron v veliko večji meri uporabljal kot železo. V asirskem muzeju v Louvre se nahajajo železni oklepi iz 10. stoletja kar znači, da so uporabljali že Asirci železo prav tako dobro kot n. pr. Egipčani.

Zemljo, les, živalske kože in kamen najdemo v vsaki dobi in po celi zemlji. Te materije je prvotni človek rabil in po svoji pameti izoblikoval iz njih razno orodje in orožje. Uporaba kamenja pri izdelavi teh stvari sega prav do prvih prebivalcev, pa še dandanašnji se oborožujejo divji narodi afriške džungle i. dr. s primitivnimi izdelki iz lesa, kamenja itd. Kamenito orožje so uporabljale celo kulturne dežele, ko je bila drugod že kovina v rabi (n. pr. v Ameriki, pred odkritjem po Kolumbu l. 1492), kjer so iz kresilnega kamenja, kalcedona i. t. d. napravljali sulice, meče, pušice, vojne sekirice in rezila, orodje samo pa so izdelovali iz bron in bakra.

V Evropi so uporabljali kamenito orožje do konca starega veka. Natančne meje med takozvanimi časovnimi razdobji neobdelanega in izglajenega kamenja in med kameno ter bronasto dobo se ne dajo ugotoviti, ker so se vse te tri vrste materiala našle pri izkopavanju razvalin in grobov v Hallstadtu pri lšlu in to vse tri vrste v enem grobu.

Pri nobenem narodu starega Orienta nismo glede orožja tako natančno poučeni, kot pri Asircih. Pri izkopavanju v Euphratu in Tigrisu se je našlo čudovito veliko materiala, posebno v preteklih desetletjih. Kar je bilo skrito človeškim očem tisočletja, se danes nahaja po raznih muzejih n. pr. v Berlinu, Monakovem, Zürichu i. dr., kjer imajo več del, med drugim številne spomenike iz Babilonije in Asirije, celo v originalih, delno pa v odlitkih. Posebno veliko je v teh zbirkah zgodovinskih reliefov, s katerimi so bojaželjni kralji krasili stene svojih velikih in razkošnih palač. V teh reliefih so upodobljeni po večini vojni pohodi in zmage.

(Dalje prihodnjič).

ZASTONJ

prejme znamke vsak resni zbiratelj za reklamo; izredno lepe pokrajinske znamke Švice
3.—, 5.— in 10.— Frankov
Pošiljam zvezke vizbiro, frankiram s lété-béhe-tiski
EUGEN SEKULA, LUZERN (BT) ŠVICA

Gostilna in trgovina

BENEDIK FRANC

Stražišče

Za Martinovo sveže
pečenice ter prvo-
vrstna dolenska in
štajerska vina.

PRIPOROČA SE

Restauracija pri kolodvoru

K R A N J

Toplo se priporoča vsem Gorenjcem dom. tov. zid. opeke
ŽONTAR JOSIP, Sv. DUH 17. p. ŠKOFJA LOKA
Prodaja tudi na hranilne knjižice.

JOŠKO VEBER

ŠKOFJALOKA KOLODVOR
TELEFON ŠTEV. 9. Brzojavke: VEBER.
Trgovina z lesom, ogljem in
vsemi deželnimi pridelki. Za-
loga cementa. Na željo se
blago dostavi na dom. Cene
konkurenčne. Postrežba točna

OTOMANE, modroce, divane in vse tapetniške
izdelke Vam nudi Viktor Tonejc tapetnik.
Kranj, v hiši g. F. Azmana.

MODNI KROJAŠKI ATELJE
se priporoča za izdelavo vsakovrstne moške garderobe,
kakor tudi plaščev, kostumov in oblek za dame. Najno-
vejši modni listi so v veliki izbiri vedno na vpogled.
JOSIP KOS KRANJ, ROŽENVENSKA 50.

Vsa tapetniška in sedlarska dela
izvrši ločno, solidno in poceni

IVAN JENKO

TAPETNIK IN SEDLAR, KRANJ PRI „JELENU“

MALI OGLASI

Kdor nudi ali išče službo, plača za vsako besedo 25 par.
Najmanjši znesek je Din 5.— Vsi ostali oglasi se raču-
najo po 50 par za vsako besedo. Najmanjši znesek pri
teh oglasih je Din 8.— Znesek je treba plačati pri pre-
daji naročila, oziroma vpslali v pismu obenem z naroči-
lom. Za odgovor je treba priložiti Din 2.— v znamkah.

FOTOGRAFSKI APARAT, for-
mal 9x12, komplet, z etui-
jem in rezervnimi kaselama za
film, prodam za Din 350.—.
Naslov pove uprava lista.
KONCERTNE CITRE, prvovrst-
ne znamke, skoro popolnoma
novе, se ugodno prodajo. Na-
slov v upravi „Triglava“
TRGOVSKA SOTRUDNICA
išče službo v kakršnikoli trgov-
ski stroki. Sprejme pa tudi vsako
drugo službo. Naslov pove-
uprava „Triglava“.